

TÜRK MÜZİK EĞİTİMİNDE YABANCI UYRUKLU KEMAN EĞİTİMCİLERİNİN ROLÜ VE KATKILARI*

Öğr. Gör. Demet Ergen**

ÖZET

Ülkelerin gelişim aşamalarında yabancı uyruklu eğitimcilerin katkılarına her zaman ihtiyaç duyulmuştur. Bu kültürel etkileşimi sağlamak amacıyla iki yol izlenmiştir; ya gelişmiş ülkelere giderek öğrenim yapmak ya da gelişmiş ülkelere gelen yabancı uzmanlardan yararlanmak. Uluslar arası niteliğiyle sanatta da aynı yöntemle başvurulmuştur. Türkiye’de oldukça eski bir geçmişe sahip olan keman eğitimi, cumhuriyet döneminde ülkemize gelen keman eğitimcilerinin katkıları ile büyük aşamalar kaydetmiştir. Günümüzde ise özellikle S.S.C.B’ nin dağılmasının ardından ülkemize yerleşen çok sayıda keman eğitimcisi halen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışmaya devam etmektedirler. Türkiye’deki yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin Türk müzik eğitimine katkılarının araştırılması amacı ile yapılan bu çalışmada eğitimcilerin hangi ülkelere geldikleri, çalıştıkları kurumlar, Türk müzik kültürüne katkıları gibi konularda detaylı bilgi sağlanmış, bu bilgiler değerlendirilmiş ve çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Yabancı uyruklu, keman, keman eğitimcisi.

Abstract

The contribution of foreign educators has always been needed during the development of a country. Two main ways have been followed to provide cultural interaction; either going to developed countries to study, or benefiting from specialists from developed countries. The same method is used in the arts because of their international features. Violin education, which has a very old background in Turkey, has made very important progress due to the contributions of the violin educators coming to the country during the republican period. Many violin educators who came to Turkey after the dissolution of the USSR have continued to

* Bu makalenin oluşturulmasında 2004 yılında Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan “Yabancı Uyruklu Keman Eğitimcilerinin Türk Müzik Eğitimine Katkıları” adlı Yüksek Lisans tezinden yararlanılmıştır.

** Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı

work at institutions giving musical education up until the present day. In this survey, which aimed to investigate the contributions of the foreign violin educators in Turkey to Turkish music education, detailed information is provided on the subjects, such as their original countries, at which institutions they work and their contributions to Turkish musical culture. This information is evaluated and some suggestions are made.

Key words: Foreign, violin, violin educator

GİRİŞ

“Çağdaş toplumlarda çok yönlü olarak uygulanmaya çalışılan eğitim sürecinde, sanat eğitimi eğitimin; müzik eğitimi sanat eğitiminin; çalgı eğitimi müzik eğitiminin; keman eğitimi de çalgı eğitiminin temel boyutlarından biri olarak kabul edilmektedir. Sanat eğitimi zinciri içinde yer alan ve çalgı eğitiminin bir dalı olan keman eğitimi; “Keman öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturduğu toplulukların devinışsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişiklikler oluşturma ya da onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma sürecidir” şeklinde tanımlanmıştır (Günay ve Uçan, 1980).

“Bütün uygar ülkelerde olduğu gibi, Türkiye’de de müzik eğitimi alanında atılımlar yapmak ve müzikçilerin gelişmelerini sağlamak amacıyla iki yol izlenmiştir. Müzik sanatında gelişmiş ülkelere giderek öğrenim yapmak ya da gelişmiş ülkelerden gelen öğretim elemanlarından ve sanatçılardan yararlanmak” (Say, 1998).

Bu iki olanaktan birincisi, Cumhuriyet Dönemi’nde 1925 yılından bugüne kadar değerlendirilmiş, yetenekli öğrenciler yurt dışına gönderilmiştir. Bu kapsamda Ekrem Zeki (Ün), Cezmi Rıfki (Erinç), Ulvi Cemal (Erkin) 1925 yılında eğitim bakanlığı tarafından Avrupa’ya gönderilmişlerdir (Çalgan, 2001).

İkinci olanak olan gelişmiş ülkelerden gelen sanatçılardan ve öğretim elemanlarından yararlanma fikri ise, ilk olarak Tanzimat Döneminde (1839–1876) müzik alanında yapılan reformlar kapsamında başta Giuseppe Donizetti (1788–1856) olmak üzere pek çok yabancı müzisyen ve müzik eğitimcisinin Türkiye’ye gelmesi ile uygulanmaya başlamıştır.

“Donizetti, Tanzimat Dönemi’nde 1826’da Yeniçeri Ocağı’nı kaldıran Sultan II. Mahmut’un bu ocağa bağlı Mehterhane’yi kapatması ve yerine İmparatorluk Ordusuna Avrupai stilde yeni bandolar yetiştirecek olan Müzika-i Hümayun’u kurdurması ve başına kendisini getirmesi ile o dönemde yapılan müzik reformuna

katkı sağlamış bir isimdir ve bandoyu yetiştirmenin yanı sıra saray mensuplarına müzik dersi de vermiştir” (Aracı, 2001).

Cumhuriyet Dönemi'ne gelindiğinde ise, 1930'lu yıllarda Avrupa'nın içinde bulunduğu özel koşullardan kaynaklanan yeni bir ortam oluşmuş ve 1933'ten itibaren Avrupa'daki karışıklıktan ve savaş rüzgarlarından dolayı ülkelerini terk edip Türkiye'ye yerleşen müzik eğitimcileri ve sanatçılar, öğretim kurumlarımıza büyük katkıda bulunmuşlardır (Say, 1998).

“1935 yılında, Ankara'da konservatuar açılması amacı ile Türkiye'nin, zamannın Berlin öğrenci müfettişi tarafından davet edilen ve bu daveti kabul edip Türkiye'ye gelen Hindemith, Cumhuriyet Dönemi'nde Türk Müzik Eğitimi'ne katkılar sağlayan önemli isimlerden biridir” (Aracı, 2001). Daha sonra Hindemith'in tavsiyesi üzerine Ankara'ya gelen Eduard Zuckmayer, Ernst Preatorius, Carl Ebert 1936 yılında eğitime başlayacak olan Ankara Devlet Konservatuarına öğrenci alınması için seçici kurulda görev almışlardır.

Bu isimlerin dışında Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarında Türkiye'de çalışmış ve Türk Müzik Eğitimi'ne önemli katkılar sağlamış birçok müzik eğitimcisi ve müzisyenin varlığından söz edilebilir. Bu bağlamda, “1930'lardan itibaren değişik dönemlerde mesleki müzik eğitiminin biçimlendirilip yönlendirilmesinde ve geliştirilmesinde kendilerinden yararlanmış olan yabancı uzmanlardan bazıları şunlardır: Prof. Paul Hindemith, Prof. Bela Bartok, Prof. Carl Ebert, Prof. Dr. Ernst Pratorius, Prof. Eduard Zuckmayer, Prof. Lioco Amar, Prof. Hans Kuchenbuch, Prof. Paul Lohman, Prof. Ludwig Czaczkes, Prof. Friedrich Schönfeld, Prof. P. Savarosh, Prof. Golhold E. Lessing, Prof. Hermann Rilter von Schmeidel, Dr. Otto Matzerath, Dr. Hans Hömer, Elvira de Hidalgo, Max Klein, Friada Silberknopf Böhm, Johanna Scidler, Adolfo Camozzo, Salvedore Indovino, Adolf B. Winkler, F. Handschke, David Zirkin, H. ve G. Markowitz, Elisabeth Adler - Alfred Braun, Hans Hey, Richard Knauer, Heinz Schaffrath, Walter Gerhard, Gilbert Back, Walter Schösinger, Rene Back, Martin Bochmann, Jules Higny, Marcel Debot, Christian Schertel, Hermann Auer, Bernhard Klein, Peter Weiss, Brigitte Weiss, Eva Klein - Franke vb.

Bu uzmanların çağdaş Türk müzik yaşamının oluşup, gelişmesi yönünde sağlamış oldukları çok önemli ve değerli katkılar, olumlu etkilerini günümüz Türkiye'sinde de sürdürmektedir” (Uçan, 1994).

Yabancı uzmanlardan yararlanma düşüncesinin günümüzde de sürdürüldüğü görülmektedir. 1990'lı yıllarda, değişen dünya düzeni kapsamında, 1930'lu yıllarda Avrupa'daki gelişmelere benzer biçimde, bu kez Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılması sonucu, başta Azerbaycan olmak üzere, Kazakistan, Özbekistan, Tataristan gibi Orta Asya Türki Cumhuriyetleri'nden gelen müzik eğitimcileri ve sanatçılar, ülkemize yerleşmişlerdir ve bu yabancı uzmanlar halen

Türk Müzik Eğitimine hizmet etmekte ve müzik kültürümüze katkı sağlamaktadırlar. Örneğine az rastlanmakla birlikte, çeşitli nedenlerle Türkiye Cumhuriyetlerin dışında başka ülkelerden de Türkiye'ye gelerek yerleşmiş ve yaşamını burada sürdürmekte olan sanatçı ve müzik eğitimcilerinin varlığından da söz edilebilir. Bu görüşlerden yola çıkılarak Türkiye'de yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin Türk müzik eğitimine katkılarının araştırılması gerekli görülmüştür. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Yurdumuzda çalışan yabancı uyruklu keman eğitimcileri hangi ülkelerden gelmişlerdir?
2. Yurdumuzda çalışan yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin çalıştıkları kurumlar hangileridir?
3. Yurdumuzda çalışan yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin Türk müzik eğitimine eğitimci ve icracı olarak katkıları nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde, evren, örneklem, verilerin toplanması, verilerin işlenmesi ve çözümlenmesinde kullanılan teknikler üzerinde durulmuştur.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, günümüzde Türkiye'de mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki yabancı uyruklu keman eğitimcileri oluşturmaktadır. Örneklem grubu Türkiye'de eğitim fakülteleri ve konservatuarlarda görev yapan yabancı uyruklu keman eğitimcileriyle sınırlı tutulmuştur.

Verilerin Toplanması

Bu araştırma betimsel bir araştırmadır. Araştırmada arşiv çalışması yapılmış ayrıca yabancı uyruklu keman eğitimcileri ile yüz yüze görüşülerek, görüşme görsel ve işitsel olarak kaydedilmiştir.

Görüşme sırasında önceden planlandığı şekilde, yapılandırılmış görüşme gereği, görüşülenlere aynı sorular yöneltilmiş, böylece sonuçların karşılaştırılarak güvenilir yargılara varılması amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dalları ve konservatuarlarda toplam otuz dört yabancı uyruklu keman eğitimcisinin varlığı belirlenmiş, bunlardan yirmisine ulaşılmış, çalıştıkları ortamlarda ya da yaşam alanlarında görüşmeler yapılmış, bant kayıtları çözümlenerek yazıya geçirilmiştir. Bunun dışında üç kişiye ulaşılamamış, on bir kişi ise ulaşılmasına karşın görüşme isteğini kabul etmemiştir.

Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

İlgili öğretim elemanlarının görüşlerini belirleyen verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik tekniklere başvurulmuş, frekans, yüzde (%) gibi yan dağılımlardan yararlanılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Araştırmanın bu aşamasında, problemlere aranan yanıtlar doğrultusunda, öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmeler yoluyla toplanan veriler üç başlık altında toplanarak gruplandırılmış, çizelgeler halinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

Yabancı Uyruklu Keman Eğitimcileri ile İlgili Kişisel Bilgiler

Tablo 1. Keman Eğitimcilerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	9	45
Erkek	11	55
Toplam	20	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi keman eğitimcilerinin %45'i kadın, %55'i ise erkektir.

Tablo 2 . Keman Eğitimcilerinin Uyrukları

Keman Eğitimcisinin Uyruğu	Frekans	%
Azeri	13	65
Özbek	5	25
Tatar	1	5
Rus	1	5
Toplam	20	100

Tablo 2'de görüldüğü gibi keman eğitimcilerinin %65'i Azeri, %25'i Özbek, %5'i Tatar, %5'i ise Rus uyrukludur. Bu da Türkiye'de çalışan ve görüşme sağlanan yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin büyük bir kısmının Azeri uyruklu olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Keman Eğitimcilerinin Doğum Yeri ve Yılları

Adı Soyadı	Doğum Yeri	Doğum Yılı
Feruz Abdullayeva	Taşkent	1957
Marina Agapova	Taşkent	1969
Beyazıt Ahundov	Bakü	1944
Seyran Ahundov	Bakü	1954
Marina Babayeva	Bakü	1964
Rasim Bağirov	Gence	1952
Server Ganiev	Bakü	1937
Tuğrul Ganiev	Bakü	1965
Ferhat Gülmemedov	Bakü	1947
Ferhang Hüseyinov	Bakü	1950
Dania Kainova	Tataristan	1954
Vseslava Kudinova	Risa	1972
Arif Manafı	Bakü	1957
Zühra Mansurova	Taşkent	1960
Sevda Neymanzade	Bakü	1942
Nazım Rızayev	Bakü	1925
Zülfıye Seçkin	Bakü	1950
Muhammed Can Turdiev	Taşkent	1952
Benjamin Varşavski	Moskova	1945
Zenfire Zöhrabberkova	Bakü	1948

Tablo 3’de görüldüğü gibi, görüşme sağlanan yirmi keman eğitimcisinin 12’si Bakü (Azerbaycan), dördü Taşkent (Özbekistan), biri Gence (Azerbaycan), biri Moskova (Rusya), biri Risa (Rusya) ve biri de Tataristan doğumludur. Doğum yıllarına bakıldığında ise; 1925-1972 yılları arasında doğdukları ve yaş ortalaması düşünüldüğünde ortalama 52 yaş dolayında oldukları görülmektedir. Bu da ülkemizde görev yapan yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin, olgunluk düzeyinde bir mesleki kimlik sergiledikleri biçiminde yorumlanabilir.

Tablo 4. Keman Eğitimcilerinin Lisans Eğitimini Tamamladıkları Okullara Göre Dağılımı

Okul Adı	Frekans	%
Bakü Devlet Konservatuarı / Azerbaycan	4	20
Moskova Devlet Konservatuarı / Rusya	4	20
Taşkent Devlet Konservatuarı / Özbekistan	3	15
Azerbaycan Devlet Konservatuarı / Azerbaycan	3	15
Moskova Tchaikovsky Konservatuarı / Rusya	2	10
Üzeyir Hacıbeyov Devlet Konservatuarı / Azerbaycan	2	10
Kazan Müzik Akademisi / Tataristan	1	5
Aşrafi Devlet Konservatuarı / Azerbaycan	1	5
Toplam	20	100

Tablo 4'de yer alan bilgilerde, keman eğitimcilerinin %20'sinin lisans eğitimini Bakü Devlet Konservatuarı'nda (Azerbaycan), %20'sinin Moskova Devlet Konservatuarı'nda (Rusya), %15'inin Taşkent Devlet Konservatuarı'nda (Özbekistan), %15'inin Azerbaycan Devlet Konservatuarı'nda (Azerbaycan), %10'unun Moskova Tchaikovsky Konservatuarı'nda (Rusya), %10'unun Üzeyir Hacıbeyov Devlet Konservatuarı'nda (Azerbaycan), %5'inin Kazan Müzik Akademisi'nde (Tataristan), %5'inin ise Aşrafi Devlet Konservatuarı'nda (Azerbaycan) tamamlamış olduğu görülmektedir. Bu da Türkiye'de çalışan ve görüşme sağlanan yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin yaklaşık yarısının Bakü Devlet Konservatuarı ve Moskova Devlet Konservatuarı'nda lisans eğitimlerini tamamladıklarını göstermektedir.

Tablo 5. Keman Eğitimcilerinin Akademik Durumlarına Göre Dağılımı

Akademik Unvan	Frekans	%
Profesör	3	15
Doçent	2	10
Yardımcı Doçent	3	15
Öğretim Görevlisi	12	60
Toplam	20	100

Yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin akademik durumuna ilişkin bilgiler tablo 5’de yer almaktadır. Görüldüğü gibi, keman eğitimcilerinin %60’ı üniversitelerde öğretim görevlisi, %15’i yardımcı doçent, %15’i profesör, %10’u doçent olarak çalışmaktadır. Bu da Türkiye’de çalışan ve görüşme sağlanan yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin büyük bir kısmının öğretim görevlisi olarak çalıştıklarını göstermektedir.

Tablo 6. Keman Eğitimcilerinin Son Çalıştıkları Kurumlardaki Hizmet Yıllarına Göre Dağılımı

Hizmet Yılı	Frekans	%
4 Yıl	1	5
5 Yıl	3	15
6 Yıl	1	5
7 Yıl	1	5
8 Yıl	5	25
10 Yıl	2	10
11 Yıl	5	25
12 Yıl	1	5
14 Yıl	1	5
Toplam	20	100

Tablo 6’da görüldüğü üzere, yabancı uyruklu keman eğitimcileri ağırlıklı olarak 8-12 yıllık hizmet süresi ile ülkemizde bulunmaktadır. Bunun da 90’lı yılların başında Sovyetlerde görülen ve diğer cumhuriyetlere yansıyan toplumsal hareketliliğin sonucu olduğu söylenebilir.

Yabancı Uyruklu Keman Eğitimcilerinin Çalıştıkları Kurumlar**Tablo 7.** Keman Eğitimcileri ve Çalıştıkları Kurumlar

Adı Soyadı	Çalıştığı Kurum
Feruz Abdullayeva	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Marina Agapova	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Beyazıt Ahundov	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Seyran Ahundov	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Marina Babayeva	Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Rasim Bağirov	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Server Ganiev	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Tuğrul Ganiev	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Ferhat Gülmemedov	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Ferhang Hüseyinov	Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Dania Kainova	Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Vseslava Kudinova	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Arif Manaflı	Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Zühra Mansurova	Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Sevda Neymanzade	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Nazım Rızayev	Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Zülfiye Seçkin	İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Muhammed Can Turdiev	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Benjamin Varşavski	İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Zenfira Zöhrabberkova	Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı

Tablo 7’de görüldüğü üzere ülkemizde görev yapan ve görüşme sağlanabilen yabancı uyruklu keman eğitimcileri ağırlıklı olarak Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde (9 öğretim elemanı) görev yapmaktadırlar. Bunun yanında Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarında 3 öğretim elemanı, Uludağ

Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarında 2'şer öğretim elemanı, Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ile Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarında 1'er yabancı uyruklu keman eğitimcisinin çalıştığı görülmektedir.

Tablo 8. Görüşme Sağlanamayan Keman Eğitimcileri ve Çalıştıkları Kurumlar

Adı Soyadı	Çalıştığı Kurum
Nazım Aliyev	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Davud Aliyev	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Akşin Alizade	100. Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Ali Alizade	100. Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Adelia Begliyeva	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Suzanna Bezhani	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Yevgeniy Mansurov	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Mehmed Mehmedaliyeva	Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi
Arif Möhsünoğlu	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
İrina Nikotina	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
İskender Okeev	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Yelena Postnova	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Elena Rıhsiyeva	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Rafik Zamanov	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

Tablo 8'de görüşme yapılmak istenmesine karşın bu isteğe olumlu yanıt vermeyen yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin adları ve çalıştıkları kurumlar verilmiştir. Görüldüğü üzere görüşme sağlanamayan keman eğitimcilerinin büyük bir bölümü Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde (11 öğretim elemanı) çalışmaktadırlar. Ayrıca 100. Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde 1 yabancı uyruklu görüşme yapılamayan keman eğitimcisinin çalışmakta olduğu görülmektedir. Görüşme sağlanamayan yabancı uyruklu 14 keman eğitimcisinden; 11 keman eğitimcisi araştırmaya ilgi duymalarına ve benimsemelerine karşın kişisel nedenlerle görüşmek istemediklerini belirtmiş olup 3 öğretim elemanına da ulaşmak mümkün olmamıştır.

Yabancı Uyruklu Keman Eğitimcilerinin Eğitim ve Performans Açısından Türk Müzik Eğitimine Katkıları

Tablo 9. Keman Eğitimcilerinin Mezun Ettikleri Öğrencilerin Çalışmakta Oldukları Kurumlara Göre Dağılımı

Kurumlar	Frekans	%
Mezun Yok	7	35
Orkestralar	7	35
MEB ve Üniversiteler	2	10
Solistlik, Orkestralar, Üniversiteler	2	10
Orkestralar ve Üniversiteler	1	5
Üniversiteler	1	5
Çalışmıyor	-	-
Toplam	20	100

Tablo 9’da görüldüğü gibi mezun olan öğrencilerin tamamı bir kurumda çalışmaktadırlar. Keman eğitimcileri, görüşme sırasında sorulan “*Öğrencileriniz mezun olduklarında hangi kurumlarda çalışıyorlar?*” sorusuna; %35’i “Mezunum yok”, %35’i “Orkestralarda”, %10’u “Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversitelerde”, %10’u “Solistlik, Orkestralarda, Üniversitelerde”, % 5’i “ Orkestralarda ve Üniversitelerde” ve yine %5’i “Üniversitelerde” şeklinde cevap vermişlerdir. Bu da yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin, sanatçı statülerinin yanında eğitimci kimlikleri ile de, kendi müziksel birikimlerini öğrencileriyle paylaşarak, Türk müzik yaşamının farklı dallarına uzman hazırladıkları ve böylece Türk müzik eğitimine katkı sağladıklarını göstermektedir.

Tablo 10. Keman Eğitimcilerinin Türkiye’de Solo Konser Verme Durumlarına Göre Dağılımı

Solo Konser	Frekans	%
Evet	10	50
Hayır	9	45
Ara Sıra	1	5
Toplam	20	100

Tablo 10'da görüldüğü gibi keman eğitimcilerinin %50'si Türkiye'de solo konserler vermekte, %45'i vermemekte ve %1'i ise ara sıra vermektedir. Buna göre; keman eğitimcileri, eğitim görevlerinin yanında, orkestralarda görev alarak, solo ya da oda müziği toplulukları ile çalarak, çalgı performanslarını sergilemekte, eğitimci kimliklerinin yanı sıra performanslarını sergileme yoluyla da Türk Müzik Kültürüne önemli katkılar sağlamaktadırlar.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

Günümüzde ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan konservatuarlar ve eğitim fakültelerinde 34 yabancı uyruklu keman eğitimcisinin çalışmakta olduğu görülmüştür. Bu kişilerden 3'üne ulaşılammış 11'i de görüşme isteğini kabul etmemişlerdir.

Keman eğitimcilerinin %45'i kadın, %55'i ise erkektir. Söz konusu eğitimcilerin %65'i Azeri, %25'i Özbek, %5'i Tatar, %5'i ise Rus uyrukludur. Bu da Türkiye'de çalışan ve görüşme sağlanan yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin büyük bir kısmının Azeri uyruklu olduğunu göstermektedir.

Türkiye'de çalışan yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin yaklaşık olarak yarısı, lisans eğitimlerini Bakü Devlet Konservatuarı ve Moskova Devlet Konservatuarı'nda tamamlamışlardır.

Keman eğitimcilerinin %60'ı üniversitelerde öğretim görevlisi, %15'i yardımcı doçent, %15'i profesör, %10'u doçent olarak çalışmaktadırlar.

Ülkemizde görev yapan ve görüşme sağlanabilen yabancı uyruklu keman eğitimcileri ağırlıklı olarak Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde (9 öğretim elemanı) görev yapmaktadırlar. Bunun yanında Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarında 3 öğretim elemanı, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarında 2'şer öğretim elemanı, Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı ile Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarında 1'er yabancı uyruklu keman eğitimcisi çalışmaktadır. Ayrıca görüşme yapılmak istenmesine karşın bu isteğe çeşitli nedenlerle olumlu yanıt vermeyen yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin büyük bir bölümü Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde (11 öğretim elemanı) çalışmaktadır. Bunun yanında 100. Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde 1 yabancı uyruklu görüşme yapılamayan keman eğitimcisi bulunmaktadır. Görüşme sağlanamayan yabancı uyruklu 14 keman eğitimcisinden; 11 keman eğitimcisi araştırmaya ilgi duymalarına

ve benimsemelerine karşın kişisel nedenlerle görüşmek istemediklerini belirtmiş olup 3 öğretim elemanına da ulaşmak mümkün olmamıştır.

Ülkemizde yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin üniversitelere bağlı devlet konservatuvarları ve eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde görev yaptıkları belirlenmiştir. Ağırlıklı olarak Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde görev yapan 20 keman eğitimcisi aynı zamanda Bilkent Akademik Senfoni Orkestrasının sanatçıları olduklarını da belirtmişlerdir.

Araştırma grubunu oluşturan ve görüşme sağlanabilen keman eğitimcilerinin yetiştirdiği kemancıların görüşmeler sonucunda üniversitelerde ve orkestralarda görev yapmakta oldukları belirlenmiştir. Bu keman eğitimcileri öğrenci yetiştirmenin ve orkestra sanatçılığı görevlerinin yanında solo konser etkinlikleri ile de Türk müzik kültürüne önemli katkı sağlamaktadırlar.

Dünyanın birçok gelişmiş ülkesinde değişik alanlarda yurt dışından alanlarında uzmanlaşmış eğitimciler getirme yöntemi yıllardır uygulanmaktadır. Bu yöntem ile onların bilgi ve deneyimlerinden faydalanarak bilim, sanat, eğitim vb. alanlarda kaliteyi yükseltmek amaçlanmaktadır. Ülkemizde de bu yöntem müzik alanında cumhuriyet öncesi dönemlerde uygulanmaya başlamıştır ve halen uygulanmaktadır. Bu yöntem sayesinde kendi alanlarında uzman eğitimcilerin bilgi ve deneyimlerinden yararlanılarak nitelikli sanatçı ve eğitimciler yetiştirilmekte ve eğitim kalitesi yükseltilmektedir. Bu da genel olarak ülkemizdeki müzik ortamını olumlu yönde etkilemektedir.

Araştırmada bulgulardan elde edilen sonuçlara göre, sanatın uluslar arası ortamlarda paylaşılması gereği, yabancı uyruklu keman eğitimcilerinin eğitim kurumlarında bulunması ve uluslar arası nitelik taşıyan değerli eğitimcilerin katkılarının sürdürülmesi önerilir.

KAYNAKÇA

- Aracı, E. (2001). **Ahmet Adnan Saygun**, (1.baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Çalgan,K. (2001). **Duyuşlar Ulvi Cemal Erkin**, (2.baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Günay, E., & Uçan, A. (1980). **Çevreden Evrene Keman Eğitimi**, (1.baskı). Ankara: Yeni Dağarcık Yayınları.
- Say,A. (1988) . **Türkiye'nin Müzik Atlası**, (1.baskı).İstanbul: Borusan Kültür Sanat Yayınları
- Uçan,A. (1994). **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi**, (1.baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları